



Väliarviointi 2023

Tarkastuslautakunta

6.9.2023



Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vanda och Kervo välfärdsområde



Sisällysluettelo

Tarkastuslautakunta	3
Tarkastuslautakunnan väliarviointi aluevaltuustolle	3
Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työohjelma 2023	3
Sidonnaisuusilmoitukset	3
Hyvinvointialueen toiminta	4
Henkilöstön saatavuus	4
Työhyvinvointi	5
Hyvinvointialueen taloudelliset tavoitteet	5
Hyvinvointialueen talous	5
Talousarvion sitovuustaso ja toteutumaennuste	6
Esitetyt syyt talousarvion ennustetulle ylittymiselle	8
Talouden tasapainottamistoimenpiteet	9
Valtion rahoituspohjan tarkastelu talousarviovuonna	9
Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet	10
Lopuksi	14

Julkaisija
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
9/2023
Tarkastuslautakunta, ulkoisen tarkastuksen
yksikkö



Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan väliarviointi aluevaltuustolle

Lain hyvinvointialueista 125§:n mukaan tarkastuslautakunta voi antaa aluevaltuustolle arviointikertomuksen lisäksi muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Tarkastuslautakunnan valmisteleva väliarviointi perustuu hyvinvointialueen osavuositarkastuksien ja tarkastuslautakunnan työohjelman mukaisiin arviointeihin. Väliarvioinnissaan tarkastuslautakunta käsittelee vuoden 2023 strategisten tavoitteiden toteutumista ja talouden näkymiä ensimmäisen puolen vuoden ajalta. Väliarvioinnin pohjana on käytetty vuoden 2023 toista osavuositarkastusta, joka on laadittu kesäkuun lopun tilanteesta.

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan työohjelma 2023

Tarkastuslautakunta on kokoontunut työohjelmansa mukaisesti arviointivuonna kesäkuun alusta lukien kolme kertaa. Tarkastuslautakunta hyväksyi arviointiohjelman 5.4. pidetyssä kokouksessaan. Tarkastuslautakunta on kokouksissaan käsitellyt tilakeskuksen ja asiantuntija- ja kehittämisspalvelujen ajankohtaisia asioita ja merkinnyt tiedoksi tilintarkastajan työsuunnitelman vuodelle 2023.

Tilintarkastusyhteisöksi valittiin kesällä Talvea Julkishallinnon palvelut Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana HT, JHT Jukka Vuorio. Sopimus on nelivuotinen ja sitä on mahdollista jatkaa kahden optiovuoden verran.

Sidonnaisuusilmoitukset

Hyvinvointialuelain 89 §:n mukaan hyvinvointialueen sidonnaisuusilmoitusvelvollisen luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esittelijää. Sidonnaisuusilmoitukset on pyydetty myös aluehallituksen alaisten jaostojen esittelijöiltä Kuntaliiton suosituksen mukaisesti. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös viivytyksettä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja sidonnaisuusrekisteriä ylläpitää ulkoisen tarkastuksen yksikkö tarkastuspäällikön johdolla.

Tarkastuslautakunta muistuttaa sidonnaisuusilmoitusvelvollisia tarkastamaan sidonnaisuusilmoituksensa ja tarvittaessa päivittämään jo tehtyä ilmoitusta.



Hyvinvointialueen toiminta

Hyvinvointialueen keskeinen strateginen tavoite on parantaa palvelujen saatavuutta ja säävutettavuutta. Palvelujen vaikuttavuutta parannetaan myös palvelujen jatkuvuutta kehittämällä. Hyvinvointialueen tavoitteena on olla asukkaalle ja työntekijälle Suomen paras hyvinvointialue. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue seuraa aktiivisesti palvelujen piiriin pääsyä ja työntekijöiden työhyvinvointia. Kevään 2023 aikana hyvinvointialueella on luotu sisäiset prosessit jatkuvan asiakaspalautteen käsittelemiseksi ja palautteista nousseiden kehittämistarpeiden ja toimenpiteiden raportoimiseksi.

Henkilöstön saatavuus

Osavuositarkastuksen mukaan ensimmäisen vuosipuoliskon aikana hyvinvointialueella on avattu 854 rekrytointia, joihin hakijoita on ollut yhteensä 4 384. Hakijoiden määrä avattua rekrytointia kohden on toisella vuosineljänneksellä kasvanut. Avoimia vakansseja hyvinvointialueella on 372. Hallinnon tehtäviin hakemuksia on tullut runsaasti, mutta esim. sairaan- ja lähihoitajien tehtäviin hakijoita on ollut vain muutamia hakijoita hakua kohden.

Henkilöstön saatavuusongelmat lähes kaikilla hyvinvointialueen tehtäväläyillä on merkittävön haaste palvelujen saatavuuden parantamiselle. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus näyttää hienoista parantumista (esim. lääkärit, sosiaalityöntekijät), mutta henkilöstötilanne on edelleen hyvin haastava erityisesti hoitohenkilökunnan osalta.

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa on edelleen suuria haasteita. Kesäkuussa hyvinvointialueella oli 290 lasta vailla lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää (maaliskuussa 287 lasta). Myös hoitoketjut erikoissairaanhoidosta asumispalveluihin ovat ruuhkautuneet henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi.

Palvelutarpeiden kasvun ja henkilöstön saatavuusongelmien jatkumisen vuoksi on jouduttu käyttämään vuokratyövoiman ostopalveluja suunniteltua enemmän. Puolen vuoden ajalta henkilöstövuokrauksen kulut ovat olleet 13,7 milj. euroa. Hoitohenkilöstön henkilöstövuokraus on kilpailutettu ja lokakuun alusta lukien henkilöstövuokrausta hankitaan ensisijaisesti in-house-yhtiö Seure oy:ltä ja toissijaisesti kolmelta Hanselin kautta kilpailutetulta vuokrausyhtiöltä.

Palkkajärjestelmän yhteensovituksen (harmonisointi) toteutus aloitettiin 1.6.2023 valtakunnallisten sopimusten mukaisesti. Harmonisoinnissa keskityttiin henkilöstöryhmiin, joissa palkkaerot olivat suurimmat. Toisena kriteerinä oli henkilöstön saatavuus. Palkkaneuvotteiluissa sovittiin järjestelyvaraerästä käytettäväksi osa henkilökohtaisen palkanlisän pilotointiin elo-joulukuussa 2023 HYVTES-sopimuksen osalta.

Noin tuhannelle hoitotyötä tekeväälle työntekijälle alettiin hoitoketjujen sujuvuuden turvaamiseksi maksaa sitoutumislisää. Tällä on nähty positiivinen vaikutus ennen kaikkea henkilöstön pysyvyyden turvaamisessa. Sitoutumislisän myötä on järjestetty erityinen



rekrytointikampanja, ja sen myötä sitoutumislisä on lisännyt kiinnostusta hoitotyön tehtäviä kohtaan, mutta ei kuitenkaan ratkaisevasti. Toukokuun alusta alkaen hyvinvointialueella on ryhdytty maksamaan vihjepalkkiota vinkistä, joka johtaa yli puolen vuoden mittaiseen työso-
pimukseen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle kokonaan uuden työntekijän kanssa. Vih-
jepalkkio ei koske hallinnollista henkilöstöä.

Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan henkilöstön saatavuusongelmiin on pureuduttu kirkastamalla työnantajamielikuvaa ja lisäämällä markkinointia. Myös työntekijöille on kohdistettu useita kannustimia veto- ja pitovoiman lisäämiseksi. Työntekijöiden saata-
vuusongelma on valtakunnallinen, joten Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee jat-
kossakin pyrkiä erottautumaan kilpailtaessa osaavasta työvoimasta. Työntekijöiden saata-
vuushaaste vaikuttaa moniin toimintoihin ja se näkyy ennen kaikkea kohonneina kustan-
nuksina, kun palveluketjut hidastuvat tai työsuoritteita joudutaan ostamaan ulkoa.

Työhyvinvointi

Tammi-kesäkuussa terveysperusteisia poissaoloja on ollut 6,47 % työpäivistä. Talousarviota-
voitteeksi on asetettu 4,8 %. Osavuosikatsauksessa on seurattu myös työturvallisuuteen liit-
tyviä tapahtumia. Ilmoitusten määrä kehittyy vielä vuoden aikana, kun järjestelmän käyttö
vakiintuu ja ilmoituskynnys madaltuu. Eryteisesti läheltä piti -ilmoitusten määrän kasvattami-
nen auttaa ennaltaehkäisemään riskejä. Tarkastuslautakunta seuraa turvallisuuspoikkeamia
ensi kevään arviointikertomuksessa.

Ensimmäinen henkilöstön Työfiilis-kysely järjestettiin kesäkuussa. Kokonaisuutena tilanne
fiiliksen suhteen on hyvä. Kyselyn mukaan 72 % henkilöstöstä kertoo voivansa suositella
Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta työpaikkana. Eryteisistä parannettavaa on toiminnan
tavoitteellisuudessa ja työhyvinvoinnissa. Sama kysely toistetaan noin kolmen kuukauden
välein, jotta tilannetta voidaan eri työyksiköissä seurata ja tehdä tarvittaessa konkreettisia
korjaavia toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta korostaa työturvallisuuden merkitystä työssä ja toteaa, että työtur-
vallisuuden liittyviin asioihin tulee järjestää riittävästi koulutusta ja neuvontaa matalalla
kynnyksellä.

Hyvinvointialueen taloudelliset tavoitteet

Hyvinvointialueen talous

Hyvinvointialueen taloussuunnitelma on laadittava niin, että se on tasapainossa tai alijää-
mäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Käytännössä yk-
sittäinen taloussuunnitelman vuosi voi olla alijäämäinen, kunhan kolmen vuoden ajanjakson
muina vuosina kertyy vähintään sama määrä ylijäämää. Hyvinvointialueilla on mahdollisuus
ottaa maksuvalmiutensa turvaamiseksi lyhytaikaista lainaa esimerkiksi luottolaitoksilta. Ly-
hytaikainen laina hyvinvointialueen taseessa vaikuttaa kuitenkin hyvinvointialueen lainanot-
tovaltuuteen. Jos hyvinvointialueen tilinpäätöksessä on kertynyttä alijäämää, se on



katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna.

Talousarvion sitovuustaso ja toteutumaennuste

Aluevaltuusto asettaa osan hyvinvointialueen talousarvion taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista sitovina. Sitovuus merkitsee sitä, että aluevaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetyt määrärahat ovat muutettavissa sitovuustasoltaan vain aluevaltuuston päätöksellä. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen käyttötalouden sitovuustasot ovat: Hyvinvointialue ilman erikoissairaanhoidoa ja Erikoissairaanhoido. Näiden osalta sitova erä on toimintakate. Tuloslaskelmaosan osalta sitovuustaso on vuosikate. Vuoden 2023 aikana hyvinvointialuejohtajan viranhaltijapäätöksellä on tehty teknisiä talousarviomuutoksia ja talousarvioerien tarkennuksia sitovuustason sisällä.

Tarkastuslautakunta nostaa esille vuoden 2023 talousarvion melko yleispiirteisen sitovuustason aluevaltuustoon nähden. Valtuuston sitovuustasolle ei ole oikeuskäytännössä asetettu rajoituksia, mutta lähtökohtana on, ettei talousarviota voida hyväksyä niin yleispiirteisenä, että valtuuston ei voitaisi katsoa käyttäneen sille kuuluvaa talousarviovaltaa. Tarkastuslautakunta kannustaa pohtimaan, tulisiko aluevaltuuston sitovuustaso ulottaa toimialakohtaisiin määrärahoihin.

Talousarvioennusteen mukaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialue olisi tekemässä noin 47 milj. euron alijäämän vuonna 2023. Suurimmat talousarvioylitykset ennustetaan tapahtuvan palvelujen ostoissa sekä aine-, tavara- ja tarvikkehankinnoissa. Palvelujen ostoissa 54,4 milj. euron ylitysuhka aiheutuu pääosin asiakaspalvelujen palvelutarpeen kasvusta ja hinnankorotuksista, joiden yhteisvaikutus on n. 38,9 milj. euroa.

Ennusteen mukaan henkilöstömenot ovat alittumassa, johtuen täyttämättä jääneistä vakansseista. Vuokratyön käyttö on laskettu mukaan palvelujen ostoihin. Osavuosikatsauksen ennusteessa kuvatut ylitysprosentit ovat kuvattu negatiivisina. Eli mitä suurempi negatiivinen prosentti, sen suurempi on prosentuaalisesti ennusteen mukainen talousarvioylitys.

HVA YHTEENSÄ	Talousarvio	TA Muutos	Talousarvio	Ennuste	Ero (€)	Ero (%)	Toteuma	Toteuma
1000 euroa	2023 (alkup.)	€	2023 (muutoksin)	2023	Muutettu TA vs. ENN	Muutettu TA vs. ENN	1.6.2023	%
TOIMINTATUOTOT	119 233	0	119 233	119 233	0	0,0 %	35 890	30,1 %
TOIMINTAMENOT	-1 136 561	0	-1 136 561	-1 183 817	-47 255	-4,2 %	-534 213	47,0 %
HENKILÖSTÖMENOT	-310 896	-1 472	-312 368	-303 827	8 541	2,7 %	-133 217	42,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-719 521	-3 187	-722 709	-759 183	-54 405	-7,5 %	-350 578	48,5 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-26 629	110	-26 519	-44 080	-884	-3,3 %	-13 206	49,8 %
AVUSTUKSET	-23 374	520	-22 854	-15 847	-29	-0,1 %	-11 264	49,3 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-56 141	4 029	-52 112	-44 515	-478	-0,9 %	-25 949	49,8 %
TOIMINTAKATE	-1 017 328	0	-1 017 329	-1 064 584	-47 255	-4,6 %	-498 323	49,0 %



HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTAKATE ILMAN ERIKOISSAIRAANHOITOA	Talousarvio 2023 (alkup.)	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Toteuma 1.6.2023	Toteuma %
1000 euroa						
TOIMINTATUOTOT	117 993	117 933	0	0	35 890	30,4 %
TOIMINTAMENOT	-800 786	-844 990	-44 203	-5,5 %	-844 990	45,7 %
TOIMINTAKATE	-682 854	-727 057	-44 203	-6,5 %	-727 057	48,3 %

Vuosikatteen ennuste

Tuloslaskelma (1000 euroa)	TA 2023/	
	Aluevaltuusto 12/2022	ENN 2023 / 2 ovk *
Toimintatuotot yhteensä	119 233	119 233
Toimintakulut yhteensä	1 136 561	1 183 817
Toimintakate	-1 017 328	-1 064 584
Valtion rahoitus		
Hyvinvointialueen nettorahoitus	958 931	958 008
<i>Siirtävä määräraha (tp 2022)</i>	6 000	6 000
<i>Yliopistosairaonalaisä 2024 sisältyy nettorahoituksen summaan</i>		
<i>Rahoituslaki § 10 - tilinpäätöstiöihin perustuva korjaus</i>		
<i>Kertakorvauserä (Rahoituslaki 617/2021, 10 §)</i>		38 557
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	125	2 400
Korkokulut	-3 546	-80
Vuosikate	-55 818	-59 699
Poistot	-1 500	-1 800
Tiilikauden tulos	-57 318	-61 499
Kumulatiivinen alijäämä	-57 318	-61 499

* päivitetty 31.8.2023 julkaistu päivitetyn rahoituslaki§10 mukaisen kertakorvauserä

Erikoissairaanhoito

HUS-yhtymä tuottaa lähes kaikki Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelut. Alueellisena yhteistyönä valmisteltu lainsäädännön edellyttämä HUS-järjestämissopimus hyväksyttiin aluevaltuustossa 12.6.2023. Järjestämissopimuksessa on määritelty strateginen, taktinen ja operatiivinen ohjaus- ja yhteistyömalli eri organisaatiotasolle. Strategisen tason ylimmän johdon yhteistyökokous kokoontuu keskimäärin kuukausittain. Vastuuparityön taktisen tason ikäkausiryhmät ovat kokoontuneet loppukevään ja kesän aikana; myös operatiivisen tason ryhmät ovat käynnistyneet.

Erikoissairaanhoidon menojen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 3,1 milj. eurolla. Hoidotekijät erikoissairaanhoidosta asumispalveluihin ovat ruuhkautuneet henkilöstövajeen takia. HUSille on maksettu korvauksia siirtoviivepäivistä 2,1 milj. euroa tammi-kesäkuun aikana. Myös erikoissairaanhoidon jonotilanne on vaikeutunut edellisvuodesta. Eniten 6 kuukauden hoitotakuun ylittäneitä potilaita on ortopedian erikoisalalla.

ERIKOISSAIRAANHOITO ERITELTYNÄ YHTEENSÄ	Talousarvio 2023 (alkup.)	Ennuste 2023	Ero (€) TA vs. ENN	Ero (%) TA vs. ENN	Toteuma 1.6.2023	Toteuma %
1000 euroa						
TOIMINTATUOTOT	1 300	1 300	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-355 775	-338 827	3 052	-0,9 %	-168 601	50,2 %
TOIMINTAKATE	-334 475	-337 527	3 052	-0,9 %	-168 601	50,4 %



Esitetyt syyt talousarvion ennustetulle ylittymiselle

Toisen osavuositarkastuksen mukaan talousarvio laadittiin tilanteessa, jossa kaikkia vaikutuksia ei voitu ennustaa. Hyvinvointialueelle siirtyneissä resursseissa on ilmennyt vajausta. Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelmavuosien 2023–2026 suunnittelua tehtäessä ns. siirtyvät kustannukset arvioitiin liian pieneksi.

Valtion laskennallinen rahoitus perustuu asiakas- ja potilastietojärjestelmien raportointiin. Järjestelmäongelmien (mm. Apotti) johdosta Vantaan ja Keravan osalta raportoidut suoritemäärät (suorite- ja diagnoositiedot) eivät vastanneet normaalia tasoa, mistä seurasi muun muassa rahoituksen siirtymätasauksen pieneneminen. Lisäksi kaupunkien koronakorvaukset vähensivät sote-nettomenoja, joiden vähennysvaikutukset rahoitus pohjaan olivat n. 10 milj. euroa.

Osavuositarkastuksen mukaan sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella että valtakunnallisesti palvelutarpeen kasvu on viime vuosina ollut merkittävää. Vaikka nyt esitetty tulevien vuosien rahoitus on selväpiirteinen ja ennakoitava, hyvinvointialueiden haasteet palvelutarpeeseen vastaamisessa tällä rahoitus pohjalla tulevat olemaan vaikeita nykyinsäädännön velvoitteiden täyttämiseksi. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu väestön kasvuun ja palvelutarpeeseen. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen rahoituksen kasvu taloussuunnitelmakaudella pohjautuu väestön kasvuun sekä demografisiin muutoksiin, mutta ei huomioi kaikkia sosiaalityön tarpeita.

Valtion rahoituksen pohjana olleet indeksikorotukset eivät vastaa nykyistä inflaatiotasoa. Hyvinvointialueindeksi oli vuonna 2023 3,5 %, kun esimerkiksi Tilastokeskuksen mukainen kesäkuun 2023 inflaatio oli 6,5 %. Ostopalvelujen hinnankorotukset ovat näyttäytyneet ennustettua kovempina.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että hyvinvointialueuudistuksen vanavedessä on tunnistettu rahoituksen rakenteellisia epätarkkuuksia. Ongelma on valtakunnallinen ja se vaatii laajempia ratkaisuja. Lähes kaikki hyvinvointialueet laativat vuodelle 2023 alijäämäisen budjetin ja tekevät ennusteen mukaan alijäämää budjetoitua enemmän. Selvää on, että valtio tarkastelee rahoitus pohjaa siltä osin, että lakisääteiset tehtävät turvataan. Samaan aikaan myös hyvinvointialueilta tullaan vaatimaan tulevaisuudessa vahvoja sopeuttamistoimia ja toimintatapojen muutoksia.



Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Osavuositarkastuksessa havaitun ylitysuhan takia v. 2023 aikana ja osana 2024 talousarvio- ja uudistusohjelmavalmistelua suunnitellaan käynnistettäväksi toimenpiteitä ennustetun kehityksen jarruttamiseksi. Hyvinvointialue valmistelee uudistusohjelmaa, jolla turvataan asukkaiden palvelut ja sovitetaan palvelujärjestelmä tulevien taloussuunnitelmakausien valtion rahoituskehykseen.

Osavuositarkastuksen mukaan hyvinvointialue seuraa tarkastelujakson lopulla hyväksytyt uuden hallitusohjelman linjausten etenemistä päätöksentekoon, ja reagoi valtion ohjaukseen tuoden asiat aluehallinnon päätöksentekoon asianmukaisesti.

Talouden tasapainottamisessa keskeistä on oman palvelutuotannon onnistumisen edellytysten turvaaminen pysyvän ja sitoutuneen henkilökunnan ja hyvän toimintakulttuurin tuella. Palvelujen tuotantotapoja arvioidaan, ja panostetaan asiakashyötyjä tuottaviin kustannusvaikuttaviin palvelu- ja toimintatapoihin.

Tarkastuslautakunta muistuttaa, että talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikutukset toteutuvat tavallisesti pidemmällä aikavälillä, joten hyvinvointialueen tulee pyrkiä välttämään suuria alijäämiä yksittäisenä vuonna ja aloittamaan talouden sopeuttamistoimet hyvissä ajoin.

Valtion rahoituspohjan tarkastelu talousarviovuonna

Valtiovarainministeriö on tarkentanut hyvinvointialueen nettorahoitusta 20.1.2023 ja 3.3.2023. Lisäksi on saatu ennakkotieto rahoituslain (617/2021,10§) mukaisen kertakorvauksen määräästä. Ennakkotietona esitetty 35,9 milj. euroa on jo otettu huomioon ennusteessa 2023. Siirtymäkorvauksen tarkistuslaskenta on valmistumassa syksyn aikana, kun Valtiovarainministeriö on saanut kuntien tilinpäätöstiedot täydellisinä ja laskenta on valmistunut koko maan tasolla.

Tuloslaskelman muutokset talousarvioon esitetään aluevaltuustolle, kun valtion rahoitusvuodelle 2023 varmentuu, kuitenkin siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Osavuositarkastuksen mukaan tarpeet talousarvion muutoksille arvioidaan loppuvuoden aikana. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana, että talousarviomuutokset ja tarvittavat lisämäärärahaesitykset tuodaan viimeistään tämän vuoden joulukuun valtuustoon.



Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuusto on asettanut 15 sitovaa tavoitetta talousarviovuodelle 2023. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan tavoitteista seitsemän (tavoitenumerot: 1, 2, 3, 4, 8, 11 ja 12) ennustetaan toteutuvan ja seitsemän (tavoitenumerot: 5, 6, 7, 10, 13, 14 ja 15) tavoitteen osalta tarkastuslautakunta pitää tavoitteen toteutumista epätodennäköisenä. Henkilöstön hyvinvointia koskevan tavoitteen (numero 9) ennustetaan toteutuvan osittain.

Talousarviossa ja osavuosisikatsauksessa on esitetty myös toimialakohtaisia seurantamittareita, joiden toteutumista tarkastuslautakunta arvioi tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen arviointikertomuksessa.

Sitovien tavoitteiden toteutumien ja tarkastuslautakunnan arviot on esitetty seuraavien sivujen taulukoissa.

Tarkastuslautakunta pitää talousarvion tavoiteasetantaa selkeänä. Valtuuston asettamia sitovia tavoitteita on sopivasti ja tavoitteet ovat riittävän haastavia kannustaen toiminnan kehittämiseen. Tavoitteiden seuranta koskevia mittaritietoja on raportoinnissa hyvin saatavilla.



Sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteutuma 30.6.	Tarkastuslautakunnan arvio
1. Vaikuttavilla ennaltaehkäisevillä ja varhaisen tuen palveluilla vähennetään lastensuojelutarvetta	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärän kuu-kausikeskiarvo, osuus 0 - 17-vuotiaista	2,6 %	2,4 %	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Perhekeskus-toimintamallin kehittämisellä edistetään asiakkaiden monialaisten palvelujen yhteensovittamista ja saatavuutta.
2. Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan luomalla toimivat yhteistyörakenteet ja asiakasprosessit Vantaan ja Keravan kaupunkien kasvatuksen ja oppimisen toimialojen kanssa	Toimivien yhteistyörakenteiden ja asiakasprosessien luominen	Yhteistyörakenteet ja asiakasprosessit luotu ja toiminnassa	Alueellinen opiske- luhuollon yhteistyöryhmä on perustettu. Opetuksen järjestäjien yhteistyöryhmiin osallistutaan sovitusti. Syksyn 2023 yhdyspintatyöskentely aikataulutettu ja käynnissä.	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
3. Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona asumista tuetaan kuntouttavalla työotteella ja vaikuttavilla palveluratkaisuilla	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä 31.12.	93,4 %	93,5 %	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Kotihoidossa oli kesäkuun lopulla noin 1 700 asiakasta, näistä ostopalveluasiakkaita 21 %. Ostopalvelulla on katettu henkilöstövajetta ja palvelutarpeen kasvua. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen jonossa oli kesäkuun lopussa 167 henkilöä; näistä 15 oli joutunut yli 3 kuukautta. Jonotilanne on vaikeutunut maaliskuusta. Lakisääteinen 0,65 mitoitus on toteutunut haastavasta tilanteesta huolimatta.
4. Pelastustoimen palvelutasoa kehitetään vastaamaan alueen riskejä	Pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2024–2025 laaditaan päivitetyn riskien arvioinnin pohjalta	Palvelutasopäätös hyväksytty aluevaltuustossa	Aluehallituksen käsittely 11/2023 ja aluevaltuuston käsittely 12/2023.	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.



Sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteutuma 30.6.	Tarkastuslautakunnan arvio
5. Terveysasemien vastaanotoille pääsy nopeutuu	Terveysasemien kiireettömään hoitoon pääsy, 7 vuorokaudessa palvelun saaneiden osuus %	66 %	43 %	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Terveysasemapalveluissa kiireettömän hoidon T3-aika oli huhti-kesäkuussa keskimäärin 73 vrk (56 vrk tammi-maaliskuu). Kesäkuussa 7 vuorokaudessa hoitoon pääsi 43 % potilaista (maaliskuussa 45 %). Kesän aikana kaikilla terveysasemilla on otettu käyttöön ratkaisijatiimimalli, jonka odotetaan parantavan hoitoon pääsyä.
6. Suun terveydenhuollon vastaanotolle pääsy nopeutuu	Suun terveydenhuollon hammaslääkärin kiireettömään hoitoon pääsy, 90 vrk:ssa palvelun saaneiden osuus %	80 %	64 %	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsi kesäkuun tilanteessa 90 vuorokaudessa 64 % asiakkaista (maaliskuu 73 vrk). Suun terveydenhuollossa takaisinsoiton odotusaika (300 min) on puolittunut alkuvuodesta.
7. Lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen palveluihin pääsy nopeutuu	- Perheneuvola- palvelujen odotusaika	- 90 vrk	- 121 vrk	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä.
	- Odotusaika nuorten psykososiaalisiin palveluihin pääsyyn	- 14 vrk	- 23 vrk	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä.
8. Sähköisiä ajanvarausmahdollisuuksia laajennetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa	Niiden palvelujen määrä, joissa on käytössä sähköinen ajanvaraus	Niiden palvelujen, joissa on käytössä sähköinen ajanvaraus, määrä kasvaa	Maisa on sähköisen ajanvarauspalvelun pääasiallinen asiakasportaali Vakessa. Muita sähköisiä ajanvarauspalveluita kartoitetaan.	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
9. Henkilöstö voi hyvin	- Lähtövaihtuvuus	Lähtövaihtuvuus alle 15 %.	11 %	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan. Henkilöstön vaihtuvuus on edelleen suurta, tammi-kesäkuussa lähes 11 %.



Sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteutuma 30.6.	Tarkastuslautakunnan arvio
	- Terveysperusteiset poissaolot	Terveysperusteiset poissaolot alle 4,8 %	6,47 %	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä.
10. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on haettu työnantaja	Työnantajan suosittelu	Suositteluluku asteikolla -100/+100 yli 0. Arviointias-teikko on muuttunut: Hyvänä tulok-sena voidaan pitää sitä, että yli 80 % suosittelee ja ei-suosittelee on alle 5 %.	suosittelee on 72 % vastaajista (ei-suosittelee on 12 % ja 16 % ei osaa sanoa)	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Tarkastuslautakunta suosittelee päivittämään tavoitetasomittarin talous-arviomuutoksena, jotta se vastaa seurantatietoja.
11. Osallisuutta hyvinvointialueen toimintaan ja sen kehittämiseen vahvistetaan toimialakohtaisten osallisuussuunnitelmien toimenpiteitä toteuttaen	Hyvinvointialueen osallisuusohjelman pohjalta laadittavat toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat ja niiden toimenpiteiden käynnistäminen	Toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat laadittu ja niiden toimenpiteet käynnistetty suunnitellusti	Hyvinvointialueen osallisuusohjelma on hyväksytty aluevaltuustossa 14.3.2023 ja toimialakohtaiset osallisuussuunnitelmat ovat valmiit. Osallisuussuunnitelmat on hyväksytty HYTE-ohjausryhmässä 7.6.2023. Toimialat jatkavat osallisuussuunnitelmissa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttamista osallisuusohjelman tavoitteisiin pääsemiseksi.	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
12. Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välillä on toimivat hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävät rakenteet	Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välinen toimiva hyte-rakenne	Hyte-rakenne luotu, ja yhteistyö käynnistynyt suunnitellusti. Vuosittainen hyte-neuvottelu toteutunut.	Hyvinvointialueen, kaupunkien, HUS:n ja järjestöjen välisiä HYTE-neuvotteluita (neljä) on käyty helmi-, maalisi- ja toukokuussa 2023.	Tavoitteen ennustetaan toteutuvan.
13. Talousarvion vuosikate toteutuu suunnitellusti	Talousarvion vuosikate	Hyvinvointialueen talousarvion vuosikate toteutuu	Vuosikatteen osalta on todettu uhka ennakoitua suuremmasta alijäämästä, johtuen pääosin ostopalvelujen hintakehityksestä ja palvelutarpeen kasvusta.	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä.



Sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteutuma 30.6.	Tarkastuslautakunnan arvio
14. Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma laaditaan	Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelman laatiminen	Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelma laadittu	Palveluverkkosuunnittelusta on laadittu prosessikuvaus, jonka mukaisesti on muodostettu tilannekuva nykyisin käytössä olevista toimipisteistä. Uusien hanke-esitysten tarkastelua jatketaan kesän ja syksyn aikana. Hyvinvointialueen investointikehys rajoittaa uusien esitysten tekemistä investointisuunnitelmaan.	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että palveluverkon tulee perustua väestöennusteiden mukaiseen palvelutarpeeseen ja saavutettavuuteen eikä pelkästään nykyiseen toimitilaverkoston.
15. Hyvinvointialueella on käytössä järjestämisvastuun toteuttamista tukeva johtamisen ja päätöksenteon tilannekuvaraportointi	Vähimmäistietosisältöasetuksen tietosisältöihin perustuvien tilannekuvaraporttien käyttöönotto	Järjestämisvastuuta tukevat vähimmäistietosisältöasetuksen tietosisältöihin perustuvat tilannekuvaraportit systemaattisesti käytössä	Alkuperäisen tavoitteen mukainen mittarien rakentamisen aloittaminen keväällä viivästyi teknisten haasteiden vuoksi, mutta aika-taulu saadaan todennäköisesti syksyllä kiinni. Aika-taulu on pysynyt muuten samana ja tavoite toteutunee ajallaan.	Tavoitteen toteutuminen on epätodennäköistä.

Lopuksi

Tarkastuslautakunta yhtyy osavuosikatsauksessa esitettyyn ajatukseen siitä, että haastavassa tilanteessa hyvinvointialue on kuitenkin selvinnyt lakisäätöistä velvoitteistaan hyvin. Samalla on pystytty viimeistelemään organisaatiota sekä käynnistämään uusia asiakaspalvelua ja henkilöstötilannetta parantavia toimintamalleja. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päätöksenteko, organisoituminen ja johtaminen on saatu valmiiksi, ja työ palvelujen uudistamiseksi on päässyt käyntiin. Työtä pitää vielä tehdä, mutta työhön on tartuttu ja hyvinvointialue pyrkii strategian mukaisesti kohti palvelujen saatavuuden sekä henkilöstötilanteen paranemista. Suunnitelmia taloustilanteen tasapainottamiseksi tehdään parhaillaan.

Taloustilanne on muuttunut entistä haastavammaksi ja henkilöstön saatavuudesta käydään kovaa kilpailua. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tulee jatkaa määrätietoista työtä toiminnan kehittämiseksi.